

 ПРОМЕТЕЈ

МАЛО ИСТОРИЈСКО ДРУШТВО – НОВИ САД

Едиција:

ЗЛОЧИНИ ОКУПАТОРА И ЊИХОВИХ ПОМАГАЧА У ВОЈВОДИНИ

Књига 10

До сада објављено:

Књига 1

Рација, III трупа масовних злочина у Бачкој, (2009), Нови Сад:

Прометеј и Мало историјско друштво – Нови Сад

Књига 2

Акција Виктора Томића и Покрећни преки суд у Срему 1942. – V трупа масовних злочина у Срему, (2010), Нови Сад: Прометеј и Мало историјско друштво – Нови Сад

Књига 3

Злочини окупататора и њихових помагача у Војводини против Јевреја, (2011), Нови Сад: Прометеј и Мало историјско друштво – Нови Сад

Књига 4

Улазак мађарске војске у Бачку и Барању 1941.

(2011), Нови Сад: Прометеј и Мало историјско друштво – Нови Сад

Књига 5

Животи, рад и држање домаћих Немаца (Фолксдојчера) пре рата, за време рата и за време окупације, (2012),

Нови Сад: Прометеј и Мало историјско друштво – Нови Сад

Књига 6

Почетак окупације и стварање НДХ

као и први месеци „државно-правног“ уређења, (2013),

Нови Сад: Прометеј и Мало историјско друштво – Нови Сад

Књига 7

Дейоршација, VII трупа масовних злочина (Бачка и Барања) (2014),

Нови Сад: Прометеј и Мало историјско друштво – Нови Сад

Књига 8

„Армија“, II трупа масовних злочина (Бачка и Барања) (2015),

Нови Сад: Прометеј и Мало историјско друштво – Нови Сад

Књига 9

Принудан рад, VI трупа масовних злочина (Бачка и Барања) (2015),

Нови Сад: Прометеј и Мало историјско друштво – Нови Сад

У припреми:

Књига 11

Масовни злочини које је починио Анџун Бауер и његови сарадници

Штампање ове књиге омогућили су Градска управа за културу града Новог Сада и Покрајински секретаријат за културу, јавно информисање и односе с верским заједницама.

**ЗЛОЧИНИ ОКУПАТОРА
И ЊИХОВИХ ПОМАГАЧА
У ВОЈВОДИНИ 1941–1944**

**IV ГРУПА МАСОВНИХ ЗЛОЧИНА
(Срем)**

ПОЛИТИЧКЕ ВЛАСТИ У „НДХ“

**њихов представник у Срему
др Јакоб Еликер и њихови злочини**

Приредио др Драго Његован

Нови Сад, 2016.

ПОКРАЈИНСКА КОМИСИЈА ЗА УТВРЂИВАЊЕ ЗЛОЧИНА ОКУПАТОРА
И ЊИХОВИХ ПОМАГАЧА У ВОЈВОДИНИ

ЗЛОЧИНИ ОКУПАТОРА И ЊИХОВИХ ПОМАГАЧА У ВОЈВОДИНИ

IV ГРУПА МАСОВНИХ ЗЛОЧИНА (СРЕМ)

**ПОЛИТИЧКЕ ВЛАСТИ У „НДХ“,
њихов представник у Срему др Јакоб Еликер
и њихови злочини**

Приредио
др Драго Његован

Издавачи
ИК Прометеј
21000 Нови Сад, Трг Марије Трандафил 11
Мало историјско друштво – Нови Сад
21208 Ср. Каменица, Стевана Петровића Брила 52

За издаваче
Зоран Колунџија
др Жарко Димић

Рецензенти
проф. др Александар Касаш
проф. др Слободан Бјелица

Уредник
др Жарко Димић,
директор Архива САНУ у Ср. Карловцима

Коректор
др Драго Његован

Унос текста
Мирјам Веселиновић

Графички уредник
Александар Козлица (АЛЕКСОВ, Нови Сад)

Штампа
Maгуар Szó, Нови Сад

Тираж
400 примерака

ISBN 978-86-515-1149-6 (Прометеј)

ISBN 978-86-87513-53-2 (МИД)

Садржај

Предговор	9
I УВОД	13
Поглавник	17
Усташки државни сабор	19
Усташка државна влада	20
Злочини усташке власти	23
Злочини противу неаријеваца и слободе вероисповести	32
II ЗЛОЧИНИ У СРЕМУ	39
Велика жупа Вука	41
Значај Срема за окупатора	42
Становништво Срема	45
Саобраћајне везе у Срему	45
Срем пред новим догађајима	46
Апарат велике жупе Вуке	48
Поступци органа безбедности	49
Терор застрашивањем	50
Атак на личне слободе грађана	53
Мучење становника Срема	56
Изгладњивање становништва	58
Убиства у Срему	59
Поступак са убијеним жртвама	62
Злочини силовања	63
Остали злочини и њихови извршиоци у Срему	64
III ВЕЛИКИ ЖУПАН ДР. ЈАКОБ ЕЛИКЕР И ЊЕГОВИ ЗЛОЧИНИ	67
Припрема злочина	75
Еликерови злочини	77
Проваљивање насипа на ушћу Босуца у Саву	82

IV	ЖУПСКА РЕДАРСТВЕНА ОБЛАСТ И ЗЛОЧИНИ ЊЕЗИНИХ ОРГАНА	87
	Улога отмара шилда заменика шефа жуп. Редарства	92
	Злочини органа жупске редарствене области	94
	Принудна мобилизација и терање на принудан рад у Немачку	95
	Злочини Еугена Ђурића управитеља жупске редар. Испоставе у Срем. Митровици	104
	Злочини Артура Гебауера, котарског претстојника у Руми	106
	Злочини Ивана Тоља управитеља жупске редарств. Испоставе и котарског претстојника у винковцима	108
	Злочини осталих претставника жупске редарствене испоставе и котарских претстојника	109
V	УСТАШКА ЖАНДАРМЕРИЈА И ЊЕЗИНИ ЗЛОЧИНИ	115
	Злочини жандармеријских органа	120
VI	ЗЛОЧИНИ УСТАША И ЊИХОВА ОРГАНИЗАЦИЈА	123
	„Усташа“ – „Хрватски ослободилачки покрет“	125
	Усташки покрет у Срему	131
	Сарадња усташког покрета и Немаца	134
	Пример сарадње у селу Буковцу	134
	У селу Батровцима	135
	У Новом Сланкамену	135
	У Адашевцима	135
	У Оролику	136
	Усташе у Сусеку	136
	У Чортановцима	136
	У Платичеву	137
	У Лежимиру	137
	У Шуљму	138
	У Шиду	138
	У Вуковару	141
	У Сремским Лазама	142
	Самостални злочини Усташа	142
VII	УСТАШКА НАДЗОРНА СЛУЖБА И ЊЕЗИНИ ЗЛОЧИНИ У СРЕМУ	151
	Сигурносна служба П.Т.З.	157
	Томљеновићева акција у Срему	158
VIII	ЗЛОЧИНИ ДОМАЋИХ НЕМАЦА И ЊИХОВИХ ОРГАНИЗАЦИЈА	163
	Главни положај вође немачке народне групе у НДХ	169
	Унутарња организација немачке народне групе	172
	Прве појаве злочина припадника немачке народне групе	175

	Пропаганда као средство за подстрекавање на злочине	176
	Злочини Јозефа Мора и његове групе из Путинаца	177
	Злочини Филипа Бауера и његове групе из Бечмена	180
	Злочини Антона Келера и његове групе из Инђије	182
	Злочини осталих вођа домаћих Немаца и њихових група	183
	Злочини СС дивизије састављене од домаћих издајника	189
	Злочини Хилфс полиције састављене од Немаца издајника	192
	Убијање, вешање, застрашивање и одмазде извршене по Хи-по у Срему	195
	Злочини немачке војске	197
IX	АКЦИЈА БЕЛОГАРДЕЈАЦА И ЊИХОВИХ ЗЛОЧИНА У СРЕМУ	203
	Штампа о Белогардејцима	206
	Злочини Белогардејаца	207
	У Срезу Ст. Пазова	207
	Срез Рума	208
	У Срезу Срем. Карловци	209
	У Срезу Срем. Митровица	209
	У Срезу Шидском	211
	У Срезу Илок	212
	У Срезу Ириг	216
	У Срезу Вуковар	216
	Епилог	217
X	КРИВИЧНА ОДГОВОРНОСТ	221
XI	ЖРТВЕ – ОШТЕЋЕНИЦИ И ШТЕТЕ	233
	Листа одговорних лица	235
	Листа народних непријатеља утврђена на основу пријава месних повереништва	255
	Листа народних непријатеља утврђена на основу материјала анкетне комисије за Срем	369
	Списак одговорних лица, која су пресуђена, погинула и умрла	391
	Белешка о приређивачу	395

ПРЕДГОВОР

У десетој књизи Едиције **Злочини окупатора и њихових помагача у Војводини** објављујемо елаборат Покрајинске комисије за утврђивање злочина окупатора и њихових помагача у Војводини под насловом **Политичке власти у НДХ, њихов представник у Срему др Јакоб Еликер и њихови злочини**.

Елаборат је сачинила Анкетна комисија за Срем, (са сeditшем у Земуну) закључно са 1. јулом 1946. године. Елаборату су придодата четири списка одговорних лица – ратних злочинаца и то:

Листа одговорних лица ратних злочинаца, IV група масовних злочина окупатора и његових помагача почињених у Срему Политичке власти тзв. НДХ и њихов представник у Срему др Јакоб Еликер и њихови злочини, која садржи 324 имена, **Листа народних непријатеља IV групе масовних злочина окупатора и његових помагача почињених у Срему „Политичке власти у НДХ и њихов представник у Срему др Јакоб Еликер и његови злочини**, утврђених на основу пријава месних повереништава, која садржи 1182 имена, **Листа народних непријатеља IV група масовних злочина утврђених на основу записника Анкетне комисије за Срем**, са 239 имена и **Списак одговорних лица**, која су пресуђена, погинула или умрла, са 134 имена. **Листа народних непријатеља** (на основу пријава са терена) закључена је 19. марта 1947, а **Листа народних непријатеља**, на основу записника Анкетне комисије за Срем, 24. априла 1947. године.

У име Анкетне комисије за Срем елаборат је потписао њен референт Душан Живковић. Његово име налази се и у потпису **Листа одговорних лица ратних злочинаца**. **Листа народних непријатеља**, по пријавама, потписали су Богољуб Недељковић, референт, као и секретар (Милорад Балаћ) и Председник Покрајинске комисије за Војводину (Андрија Карделин). Иста лица потписала су и **Листу народних непријатеља**, на основу записника Анкетне комисије за Срем, с тим да је Андрија Карделин потписан у функцији заменика председника Покрајинске комисије за Војводину.

Елаборат **Политичке власти у „НДХ“, њихов представник у Срему др Јакоб Еликер и њихови злочини** један је од шест елабората који се односе на Срем. Њему претходе елаборати „Почетак окупације и стварање НДХ као и први месеци „држав-

но-правног“ уређења (у овом елаборату означен као елаборат I), као и елаборат „Акција Виктора Томића и Покретни преки суд у Срему“ (V група масовних злочина у Срему). Донекле му претходи и елаборат „Злочини над културно-историјским споменицима и предметима“ (III група масовних злочина у Срему). Потом долази елаборат „Масовни злочини које је починио Антун Бауер и његови сарадници“ (VI група масовних злочина у Срему. Елаборат „Логори – Сајмиште, Кустодија и Јасеновац“ (VI група масовних злочина у Срему) односи се на цели ратни период. Коначно, у елаборату под насловом „Повлачење“ (VIII група масовних злочина у Срему), описан је последњи период II светског рата у Срему и злочини које су починили припадници НДХ и њихови немачки савезници током 1944/1945. године. Свакако да у корпус елабората Покрајинске комисије Војводине спадају и елаборати са ширим значајем, а то су „Живот, рад и држање домаћих Немаца (фолксдојчера) пре рата, за време рата и за време окупације“, као и „Злочини окупатора и њихових помагача против Јевреја – истребљење, депортација, мучење, хапшење, пљачка.“

Примерак, на основу којег смо приредили за штампу овај елаборат налази се у Збирци историјских докумената Музеја Војводине у Новом Саду, има сигнатура 15.457. Елаборат је писан латиничном писаћом машином, а ми га доносимо у ћириличном писму. Наше интервенције у оригиналном тексту су минималне. Исправили смо очигледне (словне) штампарске грешке, те додали или избрисали интерпункцијске знакове, најчешће знак запете, зареза. Врло ретке интервенције у виду дописивања везника, недостајућих слогова у речима или неких подразумевајућих речи означили смо угластим заградама. У исправљање језичких облика, карактеристичних у српском језику за средину 20. века (једначење по звучности), нисмо се упуштали, ценећи да ће и то допринети аутентичности публикованих докумената.

Приређивач се захваљује свим сарадницима, рецензентима, који ауторитетом својих личности доприносе континуираном објављивању грађе Покрајинске комисије, као и главном финансијеру издања Малог историјског друштва – Нови Сад, Градској управи за културу Новог Сада, те суиздавачу – ИК „Прометеј“.

Све примедбе, везане за приређивачки посао, односе се искључиво на приређивача.

На Преображење
19. августа 2016.

**ПОЛИТИЧКЕ ВЛАСТИ
У НЕЗАВИСНОЈ
ДРЖАВИ ХРВАТСКОЈ**

**ЊЕН ПРЕТСТАВНИК У СРЕМУ
ДР ЈАКОБ ЕЛИКЕР
И ЊИХОВИ ЗЛОЧИНИ**

І У В О Д

Тешко и мучно доба непријатељске окупације бивше Југославије над територијом која је уз помоћ окупатора проглашена „Независном државом Хрватском“, започело је 1 .IV.1941 г. а завршено маја 1945 г. То доба делимо у три раздобља.

Прво раздобље названо по усташама, а по Немцима признато „револуционарно доба стварања државе“, или потчињавање свег становништва, њихове имовине и слободе неограниченој власти окупатора и њихових помагача и приморавање, да служећи „новоствореној држави“ служи непријатеља и свесрдно спроводи његов злочиначки програм.

Тада се већ појављују први знаци организованог народног отпора. Прогони, хапшења, одвођења у логоре, убиства и исељавања у масама на дневном су реду.

Тај период времена описан је у засебном елаборату „Стварање НДХ и први печеци државно правног живота у њој“.

Друго раздобље је „консолидација државне власти и мирна изградња државе“, све уз сарадњу окупаторске силе. У том периоду врши се реорганизација целокупног државног апарата од врха па до најнижих установа, усташког покрета, немачких организација, војних јединица и то законодавним путем. Место једних долазе други или исти у новој форми. Старе форме се губе и настају нови облици по којима треба да се развија будући државни, национални, политички и друштвени живот.

Притисак ради покрштавања на целокупно српско становништво односно покатоличавање престаје и на место тога оснива се и уводи у живот „хрватска православна црква“, која је задржала све канонске и остале прописе, обичаје и обреде, да би прелаз био неосетан и та црква постала приступачна Србима.

Масовни и други злочини сваке врсте не престају. Њихов број расте, умножава се и консолидација и мирна изградња државе остаје празна реч и мртво слово на папиру.

Народни отпор постаје као организована целина озбиљна препрека насиљу и фактор са којим су се осовинске силе морале више позабавити.

Треће раздобље је пропадање вештачке државе уз појачану акцију против народног отпора. Тај период је описан у елаборату „Повлачење“. Тада настаје расуло и ликвидација НДХ и свих њених установа: промена државне структуре и ново доба које настаје за измучено и проређено становништво, масовно напуштање свих Немаца и свих непријатељских расположених становника бив. Југославије.

Триумф народно ослободилачког покрета и борбе и победе слободољубивог народа над фашизмом.

Друго раздобље живота под окупацијом у НДХ односно великој жупи Вука у Срему, делом је описан у овом елаборату и осврће се на злочине најодговорнијег лица и претставника државног апарата НДХ и Хитлеровог национал-социјализма у тој земљи Др Јакоба Еликера, великог жупана. Његово име спомиње се у свима периодима окупације, јер његова владавина пада у та времена, али су тада у тој жупи са њим деловали и други фактори одлучни у првом периоду усташке организације и државног живота, а у последњем немачка окупаторска сила као главни фактор са свим својим јединицама и политичким и полицијским апаратом.

Велики успеси Немачке на фронтима у 1941 и 1942 г. дали су полета усташким властима а с њима и немачкој народној групи у НДХ да најактивније учествују у сузбијању народног отпора, који услед све већег притиска добива широке размере у свим слојевима наших народа. Са прогоњеним српским становништвом саучествује родољубиво хрватско становништво у све већем броју.

Тај народни покрет отпора у 1943 и 1944 г. задаје бриге не само усташком државном апарату у војној команди домобрана и усташа, већ и врховној команди немачке оружане силе. Борба против народно – ослободилачког покрета и њихових оружаних јединица, улази у војне извештаје Главног стана Вође Рајха у ред осталих војних операција против наших савезника, а нарочито против Црвене армије на истоку.

Народни покрет са организованим оружаним јединицама добија признање као фактор у борби, али се третира као „одметничка банда“. То је било потребно да се оправдају драстичне мере против бораца и становника оних територија где је било проприште борби. При концу у наређењима команди говори се о „непријатељима“, заробљеницима и мерама које треба по неком ратном праву према њима предузимати.

Немоћ окупатора и њихових помагача услед жестине борбе, која је расла из дана у дан, доводила је властодржце до највећег беса у коме су се ковале најбезумније законске одредбе, средство којим ће носиоци власти и усташког покрета, као и Немци обезбедити себи право да убијају, хапсе, одводе у логоре, злостављају и муче ухваћене борце, а с њима и све њихове најближе по сродству, па и остале мирне грађане које затекну у селима. Уместо да ове мере ослабе народни отпор, оне су га још више учврстиле и ојачале.

Немоћ усташког државног апарата и свих осталих помагача огледа се у најбруталнијој сили и злоупотреби власти, и у томе што општу безбедност у држави НДХ мора да препусти у руке немачкој полицијској служби са њезиним апаратом СС одредима, Хилфсполицијом, Фелдјандармеријом, Дојче Маншафтом и Гестапо-ом. Командно особље је састављено од Немаца из Рајха, а у јединицама се налазе домаћи Немци. Доцније улазе и наши заведени људи и припадници усташких формација и усташког покрета који се помало претапају у припаднике немачких формација са којима управљају Немци.

У елаборату „Стварање НДХ и први почети државно правног живота у њој“ описано је стање у то време у целој тој држави, узроци распада бивше Југославије и „заслуге“ оних, који су томе допринели својим предатним подземним и издајничким

радом, а у почетку рата и окупације видним истицањем на положајима у државној управи и служби непријатељу, и непријатељским циљевима.

Описивањем извршених злочина приказани су извршиоци и помагачи у правом светлу и степен њихове одговорности.

Ти почети трајали су до марта 1942 г., када водеће усташке личности јавно објављују да је „револуционарно доба“ прошло и да се приступа „мирној изградњи државе“.

То је било потребно да се нагласи да би културни свет стекао уверење, да је са такозваном револуцијом свршено. У ствари то „револуционарно доба усташтва“ или боље рећи доба мрачњаштва, злочина и терора је продужено. За успешно провођење тога донети су потребни „закони и уредбе“, установљена тела или реорганизована дотадања, док су на одговорна места постављена одговарајућа лица способна за ту врсту услуга држави и окупатору.

ПОГЛАВНИК

Поглавник усташког покрета Др АНТЕ ПАВЕЛИЋ, вођа хрватских незадовољника у емиграцији од 1929 г., покретач је свих акција које су ишле за тим да се распирује мржња међу српским и хрватским народом и да из међусобних политичких спорова црпи снагу и полет за рушење старе Југославије и стварање у даном моменту нове усташке НДХ. Васпитаник босанских језуита, плаћени фашиста, слуга национал-социјалиста, заступник интереса Рима и Берлина прихватио је окупаторску тезу да су Срби криви за рат и да се он има водити против њих ма где се они налазили и свим могућим средствима. Нападаци користе његов став према бившој Југославији и његова помоћ је добро дошла. Петој колони састављеној од домаћих Немаца долази добро и корисно у помоћ пета колони састављена од домаћих незадовољника и усташа у земљи и са њима се повезује, преузима власт и окупатор му пружа пуну подршку у остваривању свих његових циљева.

Поглавник постаје шеф државе. Претседник је усташке владе. Поклања суверену власт Краљу кога ће избрати домаћин савојске куће тј. краљ Италије док он постаје вођ народа и државе по узору фашиста. Капитулација Италије у 1943 г. то мења. Одређеног Краља више не признаје и Поглавник постаје некрунисани Краљ НДХ. Божанство коме се сви клањају и од њега све очекују.

Поглавник се од првог дана проглашује највећим и најзаслужнијим сином у историји хрватског народа.

Он говори у свакој прилици, пише, убеђује, наређује, обећава и апелује. Једини је и прави тумач усташких начела и усташке политике. Он је до крајности проводио и од свих тражи да је спроводе. У томе је безкомпромисан.

Тврди да је створио слободу хрватском народу и обновио самосталност, а на другој страни смишљеним планом пуни затворе, оснива логоре, хиљаде и десетине

хиљада нестају, невина крв се пролива у заглашној буци многих свечаности и јеку труба, не чују се крици и ломљава кости. Самостални народ „Независне државе“ одлази у дугим поворкама, присиљен на „добровољне“ радове у Немачку као робље, док у земљи окупатор руши, пали, убија и терорише. Ствара услове за најжешће распиривање мржње између народа на верској и националној основи. Омогућује вршење свих могућих злочина. Он све то подстрекава својим говорима, доношењем разних закона и издавањем наређења својим подређеним органима.

Не задовољава се тиме што је у земљи успео да створи овакво тешко стање, већ жели да народ увуче у веће несреће. У име своје усташке државе проглашује ратно стање са савезницима против којих је Немачки Рајх ратовао. Одлази у главни стан вође Рајха и Мусолинију. Прима од њих инструкције, не заборавља да посети и Ватикан, а затим омогућује окупатору да појача своју активност у земљи, да је морално и материјално исцрпљује, а над народом извршује злочине о којима ће бити речи доцније.

Са свим државама, пријатељицама немачког Рајха, одржава односе помоћу својих дипломатских претставника по међународним обичајима. У окупираној Србији има свога представника у виду конзула у Београду, са задатком да заступа усташке интересе у Србији код, у прво време, војног заповедника Србије, а доцније код опуномоћеника немачког Рајха за вањске послове код војног заповедника за Југоисток. За војне потребе и одржавање веза именован је официра за везу код војног заповедника Србије, касније за Југоисток са седиштем у Београду.

На стародревним банским дворима у Загребу вила се застава усташког поглавника, али је она остајала у сени заставе великог немачког Рајха, која се вила над палатом претставника Рајха и Фирера – Сигфрида фон Каше-а потајног наредбодавца и саветодавца у многим политичким пословима НДХ.

Кобна игра са нашим народима [почела] је 6 априла 1941 г. у којој је немачки Рајх одиграо најважнију улогу. Тада је имао на расположењу послушног поглавника са свим његовим сарадницима, са државним апаратом, новооснованом оружаном силом и усташким покретом, док су му свесрдно поред њих помагали издајнички елементи организовани у немачким културним друштвима од којих су одмах формирано оружани одреди са пуном ратном спремом.

Сама улога и рад те злочини поглавника огледају се кроз силом створено и натурено народу законодавство и рад државне усташке владе са целокупним државним апаратом уз на[ј]јачу подршку и рад усташког покрета као политичке и војне формације и немачких организација у земљи.

УСТАШКИ ДРЖАВНИ САБОР

Као прва мера у „мирној изградњи државе“ је установљење, „обнављање“ и сазивање усташког државног сабора.

Законском одредбом о хрватском државном сабору од 24. I. 1942 г. бр. XXXV – 232 – 2 – 1942 г. хтео је поглавник са усташком владом приказати пред светом стање у НДХ као нормално и да влада приступа парламентарном животу.

По тој одредби одредио је да сабор има 204 члана у који улазе сви заступници бившег хрватског сабора од 1913 до 1918 год., а који су остали на животу, затим они који су изабрани 1938 г. у бив. југословенски парламент, оснивачи хрватске сељачке странке од којих је остало свега 2 на животу. Један део чланова бивше сељачке хрватске и од чланова већа хрватске странке права. Сви доглавници, поглавни побочници и повереници у главном усташком стану и два члана које предложи немачка народна скупина у НДХ.

Наравно да су из тих редова били искључени сви они који су сарађивали на изградњи бивше Југославије и помагали владу која је била против тројног пакта и против сарадње са Немцима.

Тако састављен сабор састао се 23. II. 1942 г. у Загребу и тај догађај је приказан као прворазредни и историјски. Сви ресорни „министри“ поднели су извештај о своме раду, плановима и о приликама у земљи, величавајући све што је урађено од оснивања државе до тога времена.

На концу је тај усташки сабор као највише државно тело са претставницима из народа свечано потврдио све што је усташки покрет и усташка влада учинила заједно са поглавником доносећи законе и проводећи их у живот те је тиме одобрила и све учињене злочине над народом до тога времена. У овом сабору нашли су се људи из свих крајева земље којима је било врло добро познато шта је на терену учињено и ко је учинио. Они су били свесни да то није добро, ни племенито, па ни корисно за државу и да је у супротности са етиком, са речима и обећањима самог поглавника, у супротности са донетим законима и да прелази границе најтежих злочина над личношћу, имовином и слободом. Ипак усташки сабор не поводећи се за традицијама некадашње светле прошлости хрватског сабора, чије име су присвојили, спонтаним и незадрживим аплаузом одобрио је стојерно [створено] стање, а тиме и најтеже злочине у историји и сагласио се са њима.

Усташки сабор није имао никакве ни политичке ни моралне снаге да учествује у политичком збивању и он је остао као манифестационо тело у НДХ, где на јефтин начин убиру аплаузе ново формирану „државници“, док је посланицима или народним заступницима остало једино то задовољство да носе име „народни заступник“ и примају дијурне.

Овај сабор требао је према програму поглавника да добије карактер корпоративног по узору фашистичке Италије, али до тога није никада дошло.

Поглавник је утврдио да и некадашњи хрватски сабор није био демократски, те да је у интенцијама новог поретка да садашњи саобр измени своју физиономију, тако да постане слепо оруђе онога који влада. Сазив оваквог сабора и у наведеном саставу био му је потребан да од признатих бивших представника партија добија подршку која ће му увећати његов ауторитет у народу и пред страним светом.

УСТАШКА ДРЖАВНА ВЛАДА

У сврху подјармљивања народа усташки државни апарат у НДХ био је организован по свим принципима фашистичких држава. Форме које су успостављене на почетку НДХ остале су са мањим изменама и доцније. Извршене измене биле су потребне да уклоне извесне недостатке и спрече оне грешке које су [у] тзв. „револуционарном почетном добу“ биле велике и бројне, а доцније по постизању усташких циљева, рушиле би углед и ауторитет државне власти. Консолидација тога апарата није могла да иде оним темпом, како је то влада желела, али је била свесна да за одржавање на потребној висини треба испунити многе предуслове.

Организацију државног апарата потребно је познавати да би се установили злочини његови, њихов значај и одговорност, како појединаца тако и организовање заједнице.

На челу НДХ је од почетка поглавник АНТЕ ПАВЕЛИЋ коме у врховној државној управи помажу остали и то од стране усташког покрета доглавничко веће и државна влада на челу са претседником, потпретседником владе и осталим „министрима“. Све ове поставља и смењује сам поглавник. Сви су одговорни за свој рад директно поглавнику. Тако врховну државну власт у НДХ претставља државна влада на челу са поглавником. Државну владу састављају сви министри и државни тајници. Државну управу претставља претседништво и потпретседништво владе те министри преко својих министарстава. Ради олакшавања врховној државној управи у раду, НДХ је била подељена на 22 жупе, 140 срезова – котара, 31 градско поглаварство и велики број општина.

Дана 24.VI.1941 г. проглашена је законска одредба којом се доносе прописи о оснивању, делокругу и улози државне владе и ко њу сачињава.

Свако „министарство“ у свом делокругу свршава послове око формирања државних надлештава, установа и предузећа, учествују у врховном вођењу целокупне државне управе и има врховни надзор над надлештвима, установама, подузећима и органима.

„Министарство унутрашњих послова“ преузело је старање о јавном реду и поретку, о личној и имовинској безбедности, унутарњу управу, вођење ратне политике,